

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET LAPJA

ALAPÍTVÁ:
1862-BEN

Főszerkesztő:
PÁPAI GÁBOR

KÜLÖNSZÁM

Megjelenik a DUNAKER Kft.
székhelyalakulásának 10. évfordulója
alkalmából

Erdészeti Lapok

Az Országos Erdészeti Egyesület folyóirata

CXXXIV. évfolyam

KÜLÖNSZÁM

Főszerkesztő:
PÁPAI GÁBOR

A Szerkesztőbizottság elnöke:
DR. SZIKRA DEZSŐ

A Szerkesztőbizottság tagjai:
dr. Bartha Dénes, Bartha Pál, dr. Bondor Antal,
Dévai Péter, Gencsi Zoltán, dr. Járasi Lőrinc,
dr. Király Pál, Oláh Tibor, Pintér Ottó,
Répászky Miklós, dr. Somogyi Zoltán,
Szakács László, Tóth Miklós.

Szerkesztőség: 1027 Budapest, Fő u. 68.
Telefon/fax: 201-7737
Mobil: 06-30-9715-255
Internet: <http://larix.efc.hu/oe>

Tervezőszerkesztő:
SÁGI MARGIT
Telefon/fax: 351-7253

Kiadó:
Országos Erdészeti Egyesület
1027 Budapest, Fő u. 68.

Felelős kiadó:
KÁLDY JÓZSEF

Nyomdai munkák: Csathó és Társa Nyomdaipari Kft.
Eger

Felelős vezető: Csathó Emil

A kézirat lezárva: 1999. július 25.

ISSN: 1215-0398

Terjeszti: az Országos Erdészeti Egyesület. Felvilágosítást a lappal kapcsolatban az Egyesület ad (1027 Budapest, Fő u. 68.) Megjelenik havonta.

TARTALOM

Beköszöntő	1
Pápai Gábor: Az erdészet és a társadalom	2
Valétálás 1999.	6
A régi rómaiaknál baloldali közlekedés volt	6
Herpay Imre: Visszaemlékezés	7
Dr. Czerny Károly: Hogyan segítsük a magánerdő-gazdálkodást?	8
Dráva Völgye Kupa – Barcs, 1999.	10
Dr. Hajdú István: Dél-Somogy erdőgazdálkodása	12
Dr. Tóth Béla: Tapasztalatok a 'Luisa Avanzo' nyárfaklón-termesztésével	14
Bagaméry Gáspár: A 'Luisa Avanzo' nyárfaklón magyarországi termesztésével kapcsolatos észrevétel	16
Bak István: Erdővédelmi információk Franciaországból – és hazai tanulságai	18
Hollós László: Vendégségben Sir David Atteneborough-nál	18
Paczolay Gyula: 400 éves magyar közmondások, szólások	20
Németh Rita: Fás növényeink latin neveinek szövegtimológiája	21
Dr. Szodfridt István: Koltay György emlékezete	22
Annie Caubet: 2700 éve: A cédrusok és az asszírok	23
Pápai Gábor: Útközben	25
Gál István: Erdőismeret a Kárpátokból	26
Bölöni János – Király Gergely: A történeti ökológia új útjai az erdészeti tudományokban	28
Dr. Bidló András – dr. Szodfridt István: A bőszi vízi erőmű környezeti hatásai – szlovák szemmel	30
Detrich Miklós: Emlékmű a határon	31
Dr. Majer Antal: Kipusztul-e Magyarország méregfája?	32
Dr. Páll Miklós – Vaski László: MC Magyarok cselekedetei – az erdő körül	34
Mátyás Csaba: A világ egyik leghatékonyabb cellulózfa-termesztő cége	35
Leipold Árpád: Hogyan írjuk...	36
Kádár Zoltán: Lőhető-e a tűzok?	36

A címlaphoz:	Érintetlen őserdő valahol Kanadában
A hátsó borítón:	Nyár rozsdagomba (Melampsora-populina Kleb.)
Fotó:	Pápai Gábor

A beküldött kéziratokat, fényképeket nyilvántartásba vesszük. A cikkek, írások nem feltétlenül azonosak a szerkesztő véleményével, azok tartalmáért mindenkor a szerző felel. A szerkesztőség fenntartja magának a szerkesztés jogát. Honoráriumot – megegyezéssel – csak felkért íráso-kért, a fotóért, illetve grafikai munkákért fizetünk.

– e néven jegyezte be az 1986-ban indult vállalkozást az új törvény szerint a cégbíróság 1989-ben.

Fiatal szakemberek – hölgyek és urak – kezdeményezése volt! Gazdasági gondolat valósult meg ekkor, melynek időszerűségéhez nem fért kétség, de amelyet létrejöttének helyén, a Dráva partján még gáncsoltak, ám a Duna mentén már támogattak.

Szervezet alakult, melynek szellemi, szakmai és irányítási köz-

pontja máig egy határszéli kisvárosban van, folyton bővülő tevékenységének alközpontjai pedig Barcelonában, Brüsszelben, Bordeaux-ban és Nápolyban működnek. Termékei befogadó piaca Európa.

Alkotó közösség jött létre, ahol szinte minden vezető beosztásban nők irányítanak, s ahol a vállalati nyereséggel megegyező fontosságú kategória a munkatársi elégedettség. Ahol az ügyfél természetesen Partner, s ahol a Partnerrel anyanyelvén beszélnek: a franciával franciául, a göröggel újjörögül, a madridival kasztíliaiul, az olasszal olaszul, a galíciaival gallego nyelven.

Cégfilozófiája az olyan üzleti törekvés, mely szerint nyugaton önálló piacokat épít s a helyi nagykereskedőket elkerülve a kiskereskedelem és a fogyasztók körében maga értékesít.

A társaság, mely dolgoz és gyarapító új évtizedre tekint.

Az Erdészeti Lapok e különszámát Partnereinek – akikkel bő tíz éven át együtt dolgozott – s a szakközönségnek tisztelettel ajánlja

– a DUNAKER KFT.

Az erdészet és a társadalom

Az elmúlt években egyre inkább felerősödtek azok a vélemények, melyek szerint az erdészek munkájának nagyobb publicitást kell adni. A kilencvenes évek elejétől a szólásszabadságának lehetősége csak fokozta ezt az igényt. Igaz, felerősödött az erdészek számára nem éppen kedvező véleményekkel bírálók hangja is. S noha ezek a hangok többnyire politikamentesek voltak, az erdők „paradicsomi állapotát” kívánják fenntartani. Ahogy erősödtek ezek a hangok, az erdészek egyre inkább érezték – és egyre többen érzik ma is –, hogy valami nincs rendben. Ám ez az érzés nem újkeletű. „Ha a haladni vágyó erdőisztek törekvéseit nem ölnék el zsenge csirájukban, úgy erdészetünk párhuzamosan haladt volna előre a bányászattal, kohászattal, és más fontosabb szakokkal, s ereje híján nem nézne a csöndes kimúlás eléje.” – írja Kapina Antal a Magyar Erdész 1903. 5. számában, válaszolva az „Erdészetünk a magyar társadalomban” c. cikkre.

Lám, már a századelőn keresték az erdészek helyüket a társadalomban. Az eltelt száz év alatt ez ügyben annyi változott, hogy ma már fontosabb a társadalom helyét keresni az erdőben, mert az erdész hajdani szerepe – társadalmi megítélés szerint – ártértékelődött.

Úgy érzem azonban, hogy az erdő és az emberiség sok évezredes (mára szinte) antagonisztikus együttélése még régebből eredeztethető.

Valószínű akkor kezdődött minden, amikor Sir Pitecus az élelemnek gyűjtött fűcsomóból egy virágszálat helyezett asszonya fejszörzetébe, majd a kitüntetett virággal a fején inni hajolt egy víztócsa fölé. Az élelmezési célra gyűjtött földi jóból így lett fogyasztói cikk. A félresikeredett mozdulat káros – ma már látjuk, hogy tragikus – hatását csak fokozhatta a szomszéd Pitecusné irigykedő pillantása.

Elnézést kérek az idétlen fikcióért, de hát a manapság tapasztalható (erdőt is) fogyasztói örület valamikor csak elkezdődött. Mert a virág után jöhetett a szebb és melegebb vadbőr, az ellenséges Pitecus törzstől elrabolt Pitecus rab-szolgamunkára fogása és a többi... A valószínűleg izolált kislétszámú törzsek tovább éltek természetbarát életmódjukat, mondhatni a természet nagy körforgalmában nem sok vizet zavartak. Ismereteink szerint annak ellenére, hogy olykor ezeknél a kis közösségeknél is jutott az asszonyoknak virág a hajukba, vagy a főnök nagyobb és finomabb falatokat követelt magának, mégsem alakult ki a vagyongyűjtés, az esztelen fölösleges anyag- és energiapocsékolás. S ez a mentalitás nem volt éghajlatfüggő, mert a harácsolásnak sem az eszkimóknál, sem a trópusi esőerdőkben élő törzseknél, sem az óceániai szigetlakóknál nem találtuk jelet. Azután valamikor az ember őse megunt a folyton nyir-

kos, csöpögő barlanglakásait. Rájött, hogy hogyan hagyhatja el a reumát okozó kődűkát. Fából kalyibát épített.

Hogy is mondja Leindbundgut? „A civilizáció az erdők irtásával kezdődött...”

Az 1994-es Idegen szavak szótára szerint ötféle értelmezése van a civilizációnak. A 2. jelentést elhanyagolhatjuk „Tágabb értelemben társadalmi, gazdasági és szellemi művelődés, műveltség”. Egy fokkal elemezhetőbb az 1. meghatározás: „Egy társadalom fejlődésének és anyagi műveltségének már elért magasabb foka: az adott társadalom anyagi eszközei, technikája; emberi közösség.” Sokat e tanulmányhoz ebből a megközelítésből sem lehet használni, mert inkább deduktív okoskodás, hiszen egy elért magasabb fokot vesz alapul. Gyanítom, hogy Leindbundgut professzor az eseményeket túlzottan idealizálva jutott az idézett következtetésre. Már ami az erdőirtás és a társadalom viszonyát illeti.

Ekkor még minden rendben volt...

Sokkal közelebb kerülünk az igazsághoz, ha az értelmező szótár 3. Engels szerinti definícióját vesszük alapul. Szerinte „az emberi társadalom fejlődésének harmadik, a vadság és a barbárság után következő korszaka”.

Európában a felemelkedés a hódító, s egyben pusztító népek – mint a vikingek, mórok, magyarok – hadjáratainak nagyjából egyidejű abbamaradásával kezdődhetett.

Ez idő tájt áramlottak szerteszét a földréz erdőrengeteigeibe az emberek, és alapítottak falvakat, városokat „természetesen” az erdők rovására. Azután elkezdődött ezen új

közösségek (falvak, városok) rivalizálása, a vagyongyarapítás, felhalmozás, a ... civilizáció.

Az ember, aki az erdőben, az erdőből élt, sokkal bölcsőbb volt annál, mintsem hogy elpusztítsa saját élőhelyét. Fajtajárásával nyilván sokszor meggyűlt a baja (ma is). Olykor el is fogyasztotta, öldökölt, hogy védje vadász (piac) területét.

Arszenyev híres regénye, Derszu Uzalájának szemléletvilága tükrözi legérthetőbben az ember és a természet harmonikus együttélését. Az Ussuri folyó vidékén élő vadász megszemélyesítette valamennyi erdőlakót (antropomorfizmus). Az édes nedvet adó juharfát, a meleg tüzet adó nyírfát, a vadméheket, a szarvast és a számára is veszedelmet jelentő ragadozót, a tigrist is. Minden erdei teremtményt embernek nevezett, beszélgetett velük – ami cseppet sem meglepő a folyton egyedül élő vadászoknál. Szinte bocsánatkérően emelte fegyverét a számára húst jelentő vadra és megkönnyezte, miközben fejtette gereznáját. Egy-egy sikertelen cserkeléskor megdicsérte a vadat, hogy milyen okos „ember”, hogy túljárt a nagy vadász Derszu eszén. A természettel való tökéletes harmóniában élésnek a vadon sérteklése, és az ember lelkiismeretének tisztasága volt az eredménye. S mivel az ember vadászként hódította meg a földet, hosszú évezredekig nem is volt semmi baj a kezdetleges emberi társadalom és az erdő között. („Belőle nőtem én, mint fatörzsből gyöngye ága” – Radnóti)

Ismereteink szerint az első fémeszközök Kr. előtt 3000 körül jelentek meg. A nyilak és dárdák végén a kőhegyeket felváltották a fémből készített ölőszerszámok. A „hadiipar” fejlődése kihatott az ember egyéb eszközeinek minőségére is. Addig még ha akart volna sem döntögethette hektárszámra a fákat, mert szerszámai kezdetlegesek voltak.

Ám hogy lakhelyükhöz használtak fát, az minden bizonnyal nem alaptalan feltételezés, hiszen az Olduvai-szadékbán 1,8 millió éves épületmaradványt találtak.

A szakadatlan vándorló vadászó törzseknek nem hiányzott a felesleges fényűzés, a minél több valamiből szemlélet, az egyéni meggazdagodásért folytatott harácsolás. Életerükkel a legszorosabb kapcsolatot tartották.

A földművelés hozzávetőleg tízezer évvel ezelőtt kezdődött az Égei tenger vidékén. A törzsek helyhezköthettek lettek, városokat alapítottak. És itt kezdődtek a bajok. Az eledig élelmet adó erdő fájának felhasználása a városok, városállamok megalakulásával mondhatni stratégiai nyersanyag lett. Nemcsak az építkezéseknél, sokkal inkább a katonailag és kereskedelmileg fontos hajóépítésnél használtak fel a Földközi tenger vidékén élő népek mérhetetlen faanyagot. A Brit-szigetek letarolt erdőiségei, a lecsupaszított mediterrán tengerpart jelzi a civilizálódó – most már mondhatjuk – társadalmat.

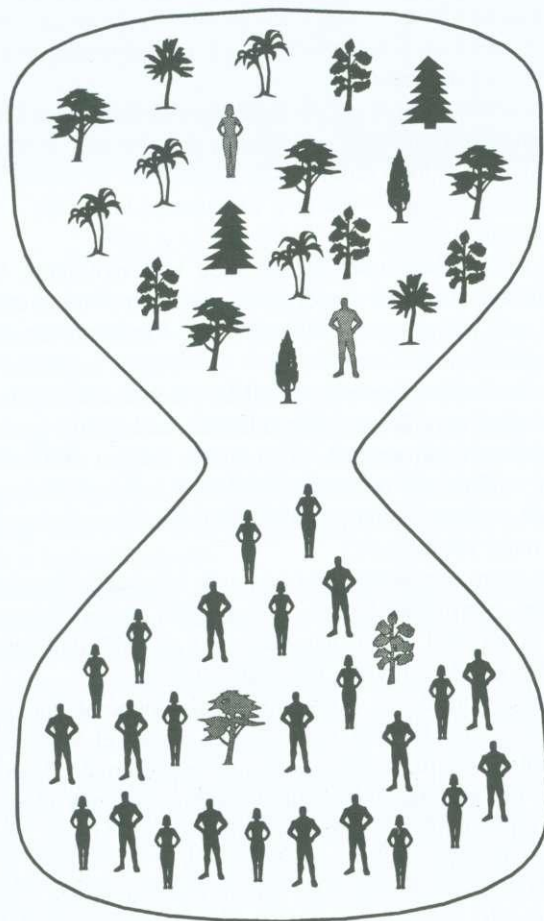
„A gazdasági haladás rendszerint azzal kezdődik, hogy az ember ellenségének tekinti az erdőt, fejszével, bárdal, tűzzel megy rá, uralmát vissza igyekszik szorítani, hogy a földművelésnek szűz termő erővel megáldott új területeket nyerjen. Mint minden harcz, az erdő ellen indított is szertelenséggel, számítás és terv nélkül szokott folyni. Az ember ott veri-vágja az ellenséget, a hol találja. Így az erdő, a nép anyagi virágzásának egyik nagyfotosságu tényezője, mely szigorúan, kérlelhetetlen meg szokta bosszulni a rajta

elkövetett bűnöket, a legnagyobb mértékben pusztulásnak indul. Pedig szükség van rá!”

A polgárosodás alacsony fokán a küzdelem az erdő ellen, az erdőirtás, a polgárosodás magasabb fokán a küzdelem az erdők fenntartásáért, az erdővédelem teszi az emberi tevékenység egyik főmozzanatát.” (Acsády Ignác, 1896.)

És itt idézem a civilizáció fogalmának régies értelmezését, mely elemzésünk szempontjából legjobban megfelel. „Az anyagi kultúra szembeállítva a szellemi kultúrával.” (Hogy szellemileg Derszu Uzala volt-e fejlettebb, vagy a babiloni dúsgazdag kereskedő, azt az olvasó megítélésére bízom. Csak gyanítom, ha szegény Derszu azzal állított volna be az angol Admirálisához, hogy ne pusztítsák ki a tölgyeket a Nagy Armadát legyőző hadihajók felépítéséhez, jó esetben életfogytiglani bolondokházába zárással megúsztta volna.)

Eddig az embert vette körül az erdőrengeteg, a hatalmas pusztítások után az erdőt vették körül az emberek városokkal, mezőgazdaságilag hasznosított földterületekkel.

Az emberi élethez nélkülözhetetlen oxigéntermelés folyamatát a természeti népcsoportok nem ismerhették, mégis kíméletesen bántak a mindennapi megélhetésüket biztosító növényi életközösséggel. Tragikus ellentmondás, hogy amikor az értelem rájött a számára oly fontos összefüggésre, az erdő oxigéntermelő képességére, tovább folytatódott az öngyilkos pusztítás.

Minden gonoszság a pénz szeretetéből ered, mondja a Biblia.

Az emberiség évezredek óta rombolja környezetét, s most, hogy e században rájött a folyamat tarthatatlanságára, majd annyit kezd költeni a kár felszámolására, mint amennyi „hasznot” nyert a kár okozásával. A fő baj a fogyasztói társadalom birkatermészete. No nem a türelemre gondolok, sokkal inkább a gazdagság számára nyakán kon-
gató kolomp utáni menetelésre.

Nemrég hallottam a közel évszázadot megélt fő tőzsde-
szakértő, André Kosztolány nagy bölcsességgnek szánt – de belegondolva veszélyes és cinikus – mondását, hogy: *„Ha pénzről van szó, csak egy jelszó létezik: Többet!”*

Íme a mondat mögött húzódó mentalitás, melyet ha meg-
fogad az emberiség, valószínű, hogy a mai kor emberének
unokája nem fog megélni oly életkort, mint a fent idézett,
tőzsdei mozgásokra érzékeny, ám az emberiség jövőjére ér-
zéketlen pénzeszsák.

A városokba tömörülő embertömeg egyre inkább elsza-
kadt a természettől, az erdőtől. Csak közvetetten vesz tu-
domást a fából készült használati tárgyak és az élő erdő
közötti összefüggésről. Mintha külön életet élne a fejekben
a feldolgozott holt fa, és a kirándulásokkor látott élő eleven
erdő. A kettőnek a derék városlakók többsége szerint nincs
sok köze egymáshoz.

A mai erdészeknek egyik legfontosabb feladata e kétféle
fa tudati összefüggésnek megismertetése. Az erdő kíméletes
használatából adódó tartamosság lényegéről, az erdészmun-
ka szakszerűségéről – mely a folyamatot biztosítja – való
felvilágosítás.

Az örökös haszonlesőket is meg kell nyugtatni, hogy
hosszú távú hasznuk veszélyben van a mértéktelen erdőir-
tással, míg a türelmes erdőhasználattal folyamatosan élhet-
nek vele.

A néhai miniszterelnök Antall József mondotta az 1. Or-
szágos Erdészgyűlésen. **„Figyelembe kell venni az erdő
embereltartó képességét.”** Ő ugyan a magyar erdők törté-
nelmi, s főleg nemzetiségi mozgásával kapcsolatban emlí-
tette, de az üzenet akkor nyilvánvaló volt. (A szakma előtte
állt a nagy leépítésnek.)

Hát igen. Az erdők embereltartó képessége kezdetben
úgy tűnt, nem ismer határt. S minél több ember élt közvet-
lenül az erdőből, annál nagyobb volt az erdőtulajdonos és
az erdőt kezelő emberek társadalmi presztízse.

Nos úgy tűnik, ez a tekintély mára igencsak megcsap-
pant. Mert ténylegesen vajmi kevés ember él közvetlenül
az erdőből, s azok szerepe nem véleményformáló. Igen ám,
de van itt egy látszólagos ellentmondás, melynek elemzése
során eljuthatunk a számunkra oly nagyon kívánt megol-
dáshoz. Az igaz, hogy kevesen keresik a kenyerüket az er-
dől, de a zöld fák rengetege által termelt életet adó oxigén,
a bonyolult, ám igen sérülékeny ökoszisztéma fenntartása
az igazi feladat, melyből a túlszaporodott emberiség anélkül
veheti ki hasznát, hogy az erdőt magát jóvátehetetlenül ká-
rosítaná.

Ezen a ponton van keresnivalónk. De semmiképpen nem
úgy, hogy az erdészek a társadalomban betöltött szerepük
alapos elemzése nélkül lépjenek a társadalom elé szakmai
feladatuk minősítésével.

BIOÜZEMANYAG. Ausztriában azt tervezik, hogy
2000-től kétszázaléknyi bioüzemanyagot kevernek a dízel-
hez. Az osztrák ásványipari cégek közreműködésével
munkacsoport alakul, amelynek az lesz a feladata, hogy
kidolgozza a bioüzemanyag felhasználásának jogi és
pénzügyi kereteit. A dízelhez kevert bioüzemanyaggal az
a cél, hogy jelentősen csökkentsék a káros anyagok kibo-
csátását, és nem mellékes szempont, hogy a biotermékek
ausztriai előállításával új munkahelyek keletkezzenek.
Ausztria egyébként Franciaországgal együtt indított offen-
zívát az Európai Unióban a bioüzemanyag elterjesztésé-
ért. Általános vélemény szerint 1,2 millió hektár szántó-
földet lehetne termelhető alapanyagok és energiaforrások
előállítására felhasználni. Ausztriában rövid időn belül 40-
60 ezer hektár földet állítanának át repcetermesztésre, ami
a biodízel alapanyaga.

(Magyar Nemzet)

**Alaposan meg kell vizsgálnunk azt a folyamatot, ami
az erdészek megítélésében az elmúlt jó félszázad során
a társadalomban végbement.** Hová tűnt – s főleg miért –
a misztikum, mely a századelőn az erdészeket övezte. Vajon
mit rontottunk el?

Minden bizonnyal az erdősz megbecsülése és társadalmi
presztízse atermészethez közelebb álló emberek részéről
volt nagyobb. Hiszen az erdősz volt a gazdája a „félelmetes
erdőnek”. Ő jött esténként haza a rengetegből vállán a „vil-
lámló bottal”, s olykor az övszíjáról lelógó nyúlal vagy
fácánnal. S ami a legfontosabb, ő adott munkát.

Fel kell tennünk a kérdést, hogy hol hibáztunk? Mert
enélkül nem tisztázhatjuk a diagnózist, s nem alkalmazha-
tunk eredményes terápiát.

**Mindenekelőtt saját magunkat kérdezzük meg mind-
erről.** Vajon az említett szakmai fetisizmusból nem maradt-
e sokkal több bennünk, mintsem kellene? Nem ritka azon
összejövetelek száma – s ezt most mindenféle szintre értem
– ahol egy-egy probléma megoldásához csak az hangzik el,
hogy *mihez kell ragaszkodnunk, hogy meg kell értetni, hogy
javasoljuk, mert ez ekkor meg ekkor is így szokott lenni, s
hogy most már tényleg meg kell írni, hogy tűrhetetlen stb.*
Ezek az összejöveteleken a kétkedőket, netán az ellent-
mondókat még az álláspontjuk kifejtése előtt – vagy alatt
– magukra hagyjuk, ahelyett, hogy a „másik oldal bőrébe
bújva” elemeznék a helyzetet, s döntenék a tennivalókról.

IUCN javaslat az ökológiai háló létrehozására

Európa természetvédelmi szervezeteinek érdek-
lődése az ökológiai hálózat kialakítása felé fordult.
Természetvédelmi területek és ezeket összekötő fo-
lyosók rendszeréről van szó, ezen belül mód van az
állat- és növényfajok vándorlására, a faji sokféleség
megőrzésére. A Paneuropean ecological network 4.
száma Lengyelország területére vonatkozó ilyen ter-
vezet térképes ábrázolását is bemutatta.

(Ref.: dr. Kovács Gábor)

Az erdőhasználat hazánkban kezdetben nem a faanyag-nyerést szolgálta, sokkal inkább a makkoltatás, a vadászat, az erdei patakokból történő halászat adta a hasznot. Nos mindezek a haszonvételek nem károsították az erdőt számottevően. A korabeli erdőőrök – királyi erdőővők – érthető módon köztisztletnek örvendtek.

Az erdészek hagyománytisztelte a rendszerváltással járó „erőszakos” átalakulás filozófiáját nehezen dolgozta fel az erdésztársadalom.

Stephen Covey „A sikeres emberek hét viselkedésmódja” c. művében eligazítást ad:

— „Előbb hallgass meg másokat, azután várd el, hogy meghallgassanak.”

— „Úgy gondolkozz, hogy mindannyian győztesnek érezhessétek magatokat.”

— „Működjete együtt.”

Meghívást kaptam a VII. Kaán Károly Országos Természet- és Környezetismereti Verseny döntőjére, ahol a természetszerető ifjúság színe-java minden évben jelen van, s döbbsenten hallottam, hogy nekünk erdészeknek a névadón kívül vajmi kevés közünk van a nagy országos seregszemléhez. Bár ha belegondolok, hogy nem is olyan régen egész középiskolás osztály hagyta ott előadás közben az előadót, aki az erdészet és a természetvédelem nem éppen felhőtlen közös dolgairól beszélt...

Mindezek után aligha meglepő, hogy a négy fő kérdés részválaszaira már régen nem (csak) az erdészek adják meg a választ. A négy kérdés:

— Merre-hol? (erdőrészlet, terület)

— Mikor? (évszak, kor)

— Mivel? (szaporítóanyag, eszköz, módszer)

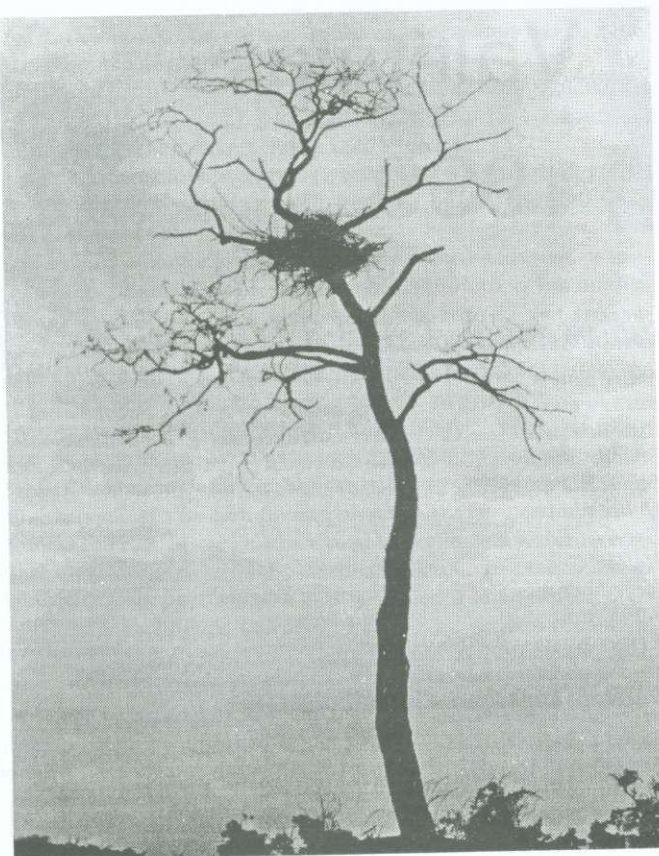
— Miért? (fatömegtermelés, védelem, közjólét)

Rendeltetés szerint erdeink túlnyomó többségét fatermelési, más néven gazdasági erdőknek nevezzük. Így is hirdetjük a köztudatban. Szerencsésebb lenne e kategória megnevezését szélesebb – nem szakmai – körökben „**a társadalom faanyagigényét termelő erdő**”-nek nevezni. Ezen elnevezés egyben jelzi a nagyközönség felé, hogy a faanyagkitermelés nem elsősorban az erdész kénye-kedve szerint történik. Így bizonyára könnyebben megérthető, hogy az emberiség – annak ellenére, hogy semmivel össze nem hasonlítható nagyságrendű hasznot nem nyert egyetlen nyersanyagból sem mint az erdőkből, s az erdő mégis örökösen megújul, megújítható, újratermeli önmagát – ha szakszerűen kezeljük a megújulási folyamatot. **A leglényegesebb, hogy e folyamat szakembere az erdész.**

Jelen problémánk abból adódik, hogy az erdőhasználat folyamata globálisan igen sok helyen nem megújítható módon történik.

A társadalom rájött, hogy kezd jóvátehetetlen bajba lenni, melynek egyik fő oka az erdőpusztítás. És itt egy kalap alatt kezeli az erdészeket és a fakitermelő vállalatokat.

A szakmánkat érintő felvilágosító munkát magunknak kell elvégezni. Ezt helyettünk soha senki sem fogja megtenni. Ebben a munkában igencsak össze kell fognunk. Ha valami, akkor ez a feladat igazán szektorsemleges. De a médiák felé munkánk igazi értelmét nem könnyű eladni,

hiszen az erdő végtelen nyugalma és az örökös szenzációéhség nem azonos kategória.

Mindehhez meglehetősen óvatossággal kell hozzáfognunk. A legfontosabb alapelv kell legyen, hogy nemcsak az a fontos, hogy mi mit mondunk magunkról, hanem hogy a társadalom mit mond rólunk. *Sok esetben igazságainkat ne magunk hangoztassuk, hanem másokkal mondassuk ki.* Az igazság kimondatásához a pedagógus társadalom bevonása lenne a leghatékonyabb.

A közvéleményre oly nagy hatással bíró médiával már nehezebb a helyzet, hiszen ott a tényyszerűség és a hírérték sokszor nem áll köszönő viszonyban.

Mindkét esetben a türelem a legfontosabb. Nem ronthatunk ajtóstól a házba. Lássuk be, hogy statisztikai adatokkal vagy egy-egy jólsikerült erdősítéssel vagy gyérítésről le-adott híranyag nem nyeri el a szerkesztők lelkesedését.

Többször és több helyen elhangzott már, hogy tudomásul kell venni a rideg tényt: kisebbségben vagyunk. Kisebbségben mint szakma a maga sajátos tudományával, gyakorlatával.

De az, hogy az erdészt a társadalom csak „az adott termőhelyen termelhető legtöbb és lehető legjobb minőségű fatömeg” előállításával foglalatatoskodóként tudatosítja, vagy ennél jóval többre értékeli tevékenységünket, csak rajtunk múlik.

Pápai Gábor